

22

עין משפט
נר מצוה

א"ב מ"ח פ"ח מהל'
מלוה ולוה ה' ט סמג
עשין לר' טוש"ע ח"ת פ"י
קיד סעיף ג'
א"ב ג' ד' מ"י שם ה"י י
טוש"ע שם פ"י ק'
סעיף ו'
ג' ה' טוש"ע אה"ע פ"י
קה סעיף ו' :

תוספות רי"ד

[illegible]

כך מועטין ונתרבו וזו בהן יורשין.
וכן פ' ר"ח ואע"ג דכרשי מי שמח
מועטין דהננות יונו והכנים יאכלו
מועטין ונתרבו בני מרובין ונתמעטו י
ורשו והכנות יונו ולא תמרין
מועטין ונתרבו כד זכו בהן הננות
דלאמר הכא דזבו בני כתובה
התקנה לתלוק כשהיינו משום
דבעל דוכתא אליין טפי בתר מלה
דלאורייתא ועוד מועטין ר' שם
ששמרובין ונתמעטו וזו בהן יורשין
פ' בני כתובה גדולה כך מועטין
ונתרבו וזו בהן יורשין בני כתובה
גדולה דאע"ג דאליין הכא בתר
תקנתא דרבנן טפי ההם משום
דאע"ג דאליין בתר תקנתא דרבנן
ההא לא מיעקר נהלא דלאורייתא אבל
ההם אי אולת בתר תקנתא דרבנן
מיעקר לגמרי נהלא דלאורייתא ולא
ירשו הננות כלל. מ"ר:

מִי פִּסְדָּא אִיתִּי זֵיִה אִלֵּם
יְהִיב אִלֵּם קָא שְׂקִיָּה.
מִמָּחָן רִנְיִין לֹמֵד דְּהָא דִּמְסָקִין
בְּהַמְקַבֵּל (יִרְמִי ק': 10) הִנְחִיל לַמֵּד
זֶה אִיתִּי לִיָּה וְזוּי לְלֹקָא לֹא מִזִּי
לְסָלְקוּי בְּזוּי אִלָּא לַמֵּד מִזִּי לְסָלְקָא
כִּי הִיטוּ פְּתוּחָא דִּרְמִי בִּר חֲמָא
וּרְבָא דִּהֲכָא רִנְיִין בִּר חֲמָא סִ' לֹא
מִזִּי לְסָלְקוּי לְלֹקָא וּרְבָא סָבֵר מִזִּי
לְסָלְקוּי מִיָּהוּ לַרְמִי בִּר חֲמָא נִיחָא אֲבָל
לְרַבָּא מִנָּה לֵן דִּלְמָא הִיא דְּהִוָּה הֲכָא
מִזִּי לְסָלְקוּי מִשּׁוּם שָׁלָא הִיא רֹזָא לִיקָא
וְהַפְסְדָּתָא אִלָּא זֶה מֵאִתּוּ וְהִלְקוּי רֹזָא
לִיקָא אֲחֵרָא וְלִבְרִי שִׁילְקוּי אֲחֵרָא הִיא
דִּרְוָזָא הִבְעֵל חֻב לִיקָא הִקְרַקַּע בְּחֹתָם
דְּמִישׁ שְׂרֹזָא הִקְרַקַּע לְסָלְקוּי מִזִּי לִימִיר
דְּמוּדָא רַבָּא דִּלָּא מִזִּי לְסָלְקָא וְיִ"ל דַּמֵּ"מ
כֹּל שַׁע הִלְקַטְנִי מִשּׁוּם לֹו הִקְרַקַּע
כְּפִלֵּים עֲשׂוּי:

והלהבטא בחמש מאה. דלא
 משכינ' כמו שכתב:
לדבנה לכתובתה דאריס' בטובת
 הנאה. מכלל נהלא לרימ'
 דהא דלמר "בית נוחלין ובס"ק דב"מ
 דקד' טו. וס' ס' שארש' מאכל' מכור
 ק"ל לא אחר' מה' הג"מ כשאמר מה'
 שארש' מאכל' סה' אכל' אלא אחר'
 שדה וז' שארש' קנה ואפי' למ"ד אין
 אחר' מקנה דבר שלא בא לעולם דאי
 לנאו הכי ה"ק מכר כל עיקר כחובת
 אחר' דהיינו מה' שארש' מצינו לנשון
 שארש' שפ' רש"י שיהא אחר' שואל'
 לנצל' ולק' קאמר בטובת הנאה
 דמשמע שום חמות יישינה צעל' או
 אפי' ימות צעלה בחייה שמה ימות
 אחר' ימות בחייה ואין ללוקח ב"א כלום

פי' בקונטרס וחולקין בשוה
 (ב"ב דף קל"ט: ושם) גבי נכסים
 על הפתחים אמרינן דבין
 דהבנים על העליונה והבנים

זכו בהן יורשין כך מ
יורשין (סימן אלף וּמא
זקף שדותיו כדברים
דהוה מסק בית אלפא
זבינהו ודק בחמש מ
אתא בעל חוב טרפא
קמריף לאידך שקל אל
א"ל אי שויא לך אלפא
אלפא וזוי ואיסתלק ס
היינו ממנ"י אם אמרו
על נכסי אבינו יפה ר
התם אית להו פסידא
פסידא אלפא יהיב

בכמה כתבין רבינא
אמר בחמש מאה ^ב
ההוא גברא דהוו מסקין
תרי קמיני דארעא חו
בחדשין אתא בעל ח
הדר אתא וקמריף לאי
לנביה וא"ל אי שויי
שקול ק' וזוי ואיסתלק
היינו מתנ' אם אמרו
דמי התם אית להו פ
פסידא אית ליה מאה
בכמה כתבין רבינא
אמר בחמשין וזהלכ
גברא דהוו מסקי ^ב
קמינא דארעא דהוה
בעל חוב וקמריף ליה
חמשין וזוי הדר קמריף
אמר להן ^ב מצוה על
אביהן הני קמאי מצו
טריף בדין קמריף יולא
הני חמשין וזוי דמי דא
ליה הני חמשין וזוי
סלוקי סלקות 'ההוא'
דאימיה בטובת הנאה
ומערערא לא מפציני
ולא איערערא ואתא
רמי בר חמא למימר
א"ל רבא נהי דאחריו
אחריות ידידי מי לא
ראובן שמכר שדה ל
ואתא שמעון ומכר

זכר הוי מקח קיים דלפין סברא
 מגביל דהא קיי"ל דלפין אדם
 אחר שפירש קיי"ל אין ראיה
 אחרת שדה שייך אציו לאמו
 כל זמן שלא עמדה בדיון אם
 שהרי יורש הוא וכל ההכנס
 התחתונתו ועל שדה זו שצוהה
 ומשום אלא הוי אף דבר
 עומדק לא מכרה אלא דבר
 נשט בן שמכר בנכסי אציו בחי' א
 זכר קיים בכל אלה הם ודאי בש
 ענין אחריות וקפו עליו במלך
 ציון אציו גב' זכר אציו

הכא מאי פסידא אית ליה ק' יהיב ק'
י סבר כרמב"ח ואב"י כרבא: כ' רבינו
א להוסיף הכ"ח עד כדי חיובו יתר אן
חזוי שביט שביט פטנא (דאדעא) דהוה

מי שהיה נשוי פרק עשירי כתובות

וְכֹן כֵּן. יִירָשִׁי כְּתוּבָה הַקְטָנָה לְחֶלֶק הַכֵּל בְּשׂוֹה הַיּוֹאֵל וְנִשְׁעַת מִיָּה
לֹא הָיָה בְּהוּ מוֹתֵר: מִסְקִי בִּיה. נִשִּׁים בּוֹ: שָׁקֵל. לִקְחָה אֶלְפָּה וְזוֹי:
אִי שׂוֹיָה לָךְ. הָיָה חֶדֶל לְקַבֵּלָה בְּכּוּב שֶׁלָּךְ וְזִמְנִי לִי אֶת: וְאִיסְפֹּלֵךְ.
מִתְרוּיָה: הֵיטָב מִסְנִי. מִמִּנְחִי מִזֵּיִן לְמִיגְמֵר הָאִי דִּינָה דְלֵא מִזֵּי

טען ליה הא' נוקם היי שיה מעלג
 ער דמיה? אים להו פסידא. לבני
 מחוה הקטנה העהולטן של אלו:
טירפא בנמה כמבינן. הרי נוקם או
 מכרה לנשה באלף וזו לפשוט מחובו
 ויחזר לביד' לנחוב לו שטר טירפא
 עז זה שמכרה לו בנאחריות ויהי
 טרפוס ממנו דמי אלף וזו שהיה
 מחויב בנמה כמבינן ליה טירפא
 באלפא כשיעור החוב או ביה' מאה
 שהרי כך קראה ממונה: **קטני דורשא.**
 שדות קטנות: **מזהו על היסודות**
לפרוע חובו. אלוה: משה כבוד
 אביהן אלף שאין לבית דין הלבנות
 על כך דלאו מזהו עשה מפורשת
 הרי כסותו וכולנו אלף מזהו בעלמא
 דאכס: **בדין קא עריץ.** שנסכס
 אלוה נשבעתיו **בדין קא** אלוה ליה

כשפרעו את הראשונים: **דמי קטילא**
 כשאר מבר ולא כפריעת החוב:
דבונה **לכסופה דלימיה**. שהיה
 נשאה לאחר ומכר כמותה בתי
 בעלה: **בטובה הגהה**. דבר מועט
 ופני שהוא ספק שמה תמות וירשנה
 בעלה או אפילו ימות בעלה תביא
 שמה ימות הבן תביא ולא תביא
 היותו לרד ואין ללוקח בה כלום
 דלא היה זה שלחו: **אל אי אסיה**
אימא וקא מערערא **לחמניא נר**.
 והמעוט לא תאמר לך דשלא בלחמניא
 אני מוכר לך: **אסא איבו וקא**
מערער. לומר אני תחת אני עומד
 ונאטנו ואף המעוט בלא לחמניא דשלא
 בלחמניא כסירת אסות: **אסותיו**
דנפשי. אם יבא הוא ויערער דמי
 הוא שיחיר לו מעותיו ונהי נמי
 דחור בתיבתו לקרקע דאין אדם
 מקנה דבר שלום זכה בו דאין (ב"מ
 דף טו.) אם שארש מאת מוכר לך
 לא אמר כלום. והא לא דמיא לגזל
 שדה ומכרה וחור ולקחה מצעלים
 הראשונים דק"ל בה (שם טו.) שמה
 מרד ראשון לשני כל זכות שמה
 לרד דהא לקחה דוקא ערעה
 אצתה וצונה כי היכי דליקוס
 בהינמתייה עם לוקח אבל נפלה לו
 בירושא תרעה להם בירושא ממילא
 היה ולא מוכרש למוקס בהינמתייה
 וסחור במכירתו ומחיר המעוט. לשון
 אחר דבונה לכמותה דלימיה בטובה
 הגהה שדה שיהא אצוי לאמו
 לכמותה ומת ופסלו נכסים לפני ה'

מכרה זה המכר קיים ואינו יכול לחזור
לפניו אלא שחייב לתת כתובה לאמו
ודיה מוטל והיא יכולה לעורפה מיד
אחיה אמי וימערערה לא מפנינו אך
אלא בדבר מועט: שלא באחריות. כל
לא אחזיר אך המעות: ומכרה לראובן.
שכל מי שיטפסה דין יפנה לו:
ואחא

זו ראייה כמו שפירש רש"י עוד מית' וימ"ט משום דמכא אביה דאבא קאמינא המכר (וע"פ חס' יבמות סו: ד"ה העגל): וית' דכל מידי דאחא לאשמועינן השתא רבי זקפו עליי במלוה דווקא דאי לא זקפו

ליד האם שנתאלמנה ולא ערערה ומתה ובא הבן וז'
 י"י מפסיד מעותך גם עתה (ימפריס) [תפסידם] בערע
 כשמכר לו ע"ד כן מכר לו שהוא לא יערער ועכשיו
 מכר כתובת אמי לא היתה שלו אבל הדמים חייב לה

מסורת הש"ס

(א) וַיִּשְׁעַן לֵאמֹר (ב) וַיִּשְׁמַע הוֹשִׁיעַ
עַל זֶה עַיִן לַעֲזֹל מִי, דִּינָה
מִפְּרִיעֶתָּ (ד) וַיִּלֵּךְ כִּי לֹא
מִכְרָה כִּי, רָשָׁעִים (ה) וַיֵּרָא
חֹסֶן בְּיָד קָתָּה, דִּינָה
יְחֻמִּים, (ו) וְזֶקֶן כְּשֵׁם
אֲחֻזָּי טוֹ: יוֹסֵף מִתְקַדֵּם
בְּכֵן לוֹ, וַיֵּשֶׁב חֹסֶן דִּינָה
בְּהֵיחָל וַיֵּשֶׁב חֹסֶן בְּיָמָּה,
דִּינָה הֵיחָלָה, (ז) וְלֹא מִלְּאִתִּי
כְּשֵׁם דְּיֻכְתָּ אֱלֵךְ בְּרַק כִּפֶּן
דְּכִמַּ טַּה,.

תוספות רי"ד (המשך)

[illegible]

מערער לומר אני במקום
י וסבר רמב"ח למיטור הכי
מערער נהי שיכולת לבטל
ייר לו:

שקנה ממנו שלא באחריות ובאו הנכס
אם אני עומד וכמו שאם היתה מערערת
וא"ל רבא נהי דאחריות וכו' פי' מסתמך
המכר מפני שכיון ש